

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL

Előfizetési árak
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50 —
 Egy órára . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.

Alap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca
 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Telegr. K. Lajos Könyvkereskedésében,
 és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
 1702. sz. alatt.)

Hirdetési díj:
 Négy hasznos petit sorért 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű s többszöri hirdetések alkü
 szerinti jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-
 díj minden külön bejelölés nélkül 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újdonság sora 50 kr.

Nyitóléri közlemények minden petit sora
 50 krajczár.

Hirdetések felvételnek a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adóznak vissza.

Vallás-szabadság.

Debreczen, június 1.

(K. B.) Irányi Dániel, pártunk nagy érdemű elnöke, a szabad eszméknek bátor hirdetője, fényes diadalt aratott. A képviselőház tegnapi ülésén egyhangulag elfogadták a vallás-szabadságra vonatkozó határozati javaslatát.

Évek hosszú sora óta sürgeti már Irányi Dániel a vallás-szabadság behozatalát, de mindezt hiába sürgette. A kormányparti többség, mely »szabadelvű« elnevezése dacára retteg a szabad eszméktől, mindig napirendre tért e kérdés felett, most azonban nem állhatott többé ellent a korszellem követelő szavának, hanem kénytelen volt előtte meghajolni.

Egyhangulag történt a vallás-szabadságra vonatkozó határozati javaslat elfogadása. Nem voltak pártbeli külsőségek, midőn a vallás-szabadság nagy elvének proklamálásáról volt szó. Elnémult minden ellen-zét, elenyészett minden aggály s a képviselőház, mely a multban az Irányi határozati javaslatát elérhetetlen ábránd-képnek tartotta, most egy szívvel-lélekkel adózott a szabadság géniusának!

Ezen egyhangúságban rejlik a dolog nagy jelentősége. Van valami a levegőben, a mi a szabadabb korszak eljöttét jelzi. A kikelet felébredtő fuvallata leng közelünk mezeje felett. Érzni mindenképpen, hogy az eddigi lélek-nyomasztó állapotnak, a sötétség és reakció uralmának, véget kell vetni. Szabadabb gondolat után epednek a lelkek s szabadsággért sóhajt a kebel. Adja Isten, hogy a tegnapi nap forduló pontot képezzen s új korszak beálltát jelezze a nemzet életében!

Mi, kik a politikai és vallás-szabadságnak mindig hívei voltunk, aggódó szemekkel néztük azon sülyedést, a melybe a nemzet jutott. A szolgál-lelkű kormányok és szolgál-lelkű képviselőházi többségek büntre bünt halmoztak s mindinkább eltávolozták az igazság és szabadság utjáról. Csüggedés szállta meg a szíve-

ket. Nem volt többé bizalom senkiben és semmiben, még a remény is kivesszett sokak szívéből. A nihilizmus korát éltük. A nemzet legszentebb érdekeit földőzötték az osztrák érdekeknek, a szabad eszméket gunymosolylyal fogadták, aztán lomtárba lökték.

Megtörtént sok olyan dolog, a miknek megőrtönhetését tagadtuk. Nem csodálkoztunk már semmi felett, sőt éppen a felett csodálkoztunk volna, ha a nemzet javára valami üdvöst alkotnak. A parlamentarizmus tekintélye napról-napra hanyatlott s nemzetünk már azon ponton állott, hogy visszaahajtott ezen abszolútizmust helyett a nyílt abszolútizmust, mert ez utóbbi ellen könnyebben lehet védekezni. A vas-keztlyüs pártoktól sohasem fel a magyart nemzet, de a csalán simogató puha kéz megzabaszította idegeit s tetszhalálba ejtette.

De, ime, megmozdultak az elzsibbadt tagok s új, friss vérkeringés támadt a nemzet-test ereiben. Ébredünk! Vége van a gyötörő, dejes álmoknak. — új vagy szállott a szívekbe, új felt-erő a karokban. Nem lehet többé elaltatni a nemzetet: kényelmes szolgaság dajka-meséivel, az álmából fölébredt nemzet szabadság-dalt óhajt hallani!

Hallatszik is már a közelgő, a diadalmas szabadság harsány himnuszának nyitánya! A hurokon a vallás-szabadság szolozomája, mint a szebb jövőnek zeng, az új kornak gazdag reményekkel kecsgető dala!

Egyhangulag fogadta el a képviselőház a vallás-szabadságra vonatkozó határozati javaslatot. Irányi Dániel a dicsőség első sorban, mert ő volt az, ki törhetetlen kitartással nem engedte elbukni ezen eszmét, hanem diadalra vitte. Osztozik a dicsőségben grf Apponyi Albert is, ki hatalmas szavát a vallás-szabadság érdekében fölemelte s bebizonyította, hogy azon rágalmakban, melyek ultramontan színen akarták őt feltüntetni, semmi igaz nincs.

A két ellenzéki pártvezér diadalából a nemzetre is dicsőség és üdv járul. —

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

HUSZÁRHATVÁGÁSOK.

— Egy régi, magyar huszárezred történetéből. —
 Írta: ifj. Mórész Pál.

Nagy, nagy, barczias idők voltak még azok. Harczai zsvaj, ágyudörgés, fegyvercsörgés, diadalittas sergek elől futó gyáva zsoldosok fekevesztett hada, vér, hulló piros vér, hősök, a mesevilág tetet öltött csodái mindenfelé, hol habéret, véres dicsőségért küzdtek a fiatal republica, a francziák harcz-edzett katonái, fia, kik sokáig csak egy szót ismertek:

— Előre!

És mentek előre. Meredélyes bástyafok nem tartotta fel őket, a vértől habzó folyót is átúszták s az ellenállók elszántsága, dübe csillogó fegyvereik élén tört meg.

Mint felistenek, mint a harcz regeszertü titánjai küzdöttek ők akkor, a fiatal köztársaság gyakorlatlan, unjocz katonái, kiket egy Lafayette, Dumoriez, Pichegru, Moreau, Jourdan, Klebermann stb., neves vezérei egy csodás kornak, vezették győzelemről-győzelemre a császári és szövetséges seregek gyakorlatott vén katonáival, czopfos generáljaival szemben.

A forradalmárok vérpíros zászlója, melyet büszke főurak s egy király, egy jólelkű, de tehetetlen király csepegő vére festettek pirossá, a harczai dicsőség, a győzelem jelvénye is volt egyszermind. — A zsoldos hadak büszke lógói pedig, melyeket a zsarnokság, egyeduralom, szolgaság sötét eszméi lebegtek, végzeteljesen körül, megalázták mindenütt. Széttépett foszlányokban hullott le e zászló az aludtvértől nedvesített porba, hová futó had-

vezérek, s a kétségbeesés rohanó katonák, a zsold eme gyáva bérenczei dobták.

Esmékért küzdöttek amott, a káplárbot, a félelem, a vasszigor, a kincsavgy, az ígéretek által evakított vágyak vezették emezeket, a fulásban gyakorlottakat a — vesztett csaták gyászos terei felé.

És a nagyszájú Braunschweigi herczeg, ki Párist a föld színéről leakarta történi, a tehetséges, de ez alkalommal szerencsétlen hadvezér Karoly főherczeg, s Koburg herczeg, Schwartzberg herczeg, Wurmser, az elagott Beaulieu, az emigrans La Tour, Clerfayt stb. tábornokok által vezérelt szövetséges és császári hadakban a vitézséget, illetőleg a vitézségek színt egyedül csak a magyar ezredek, különösen a daliás magyar huszárezredek vakmerő huszárai, kik között is a legelső a híres Simonyi »öbester« volt, tartották fent. Óríttek meg. Ezekről félt a franczia s ezekben tanulta meg tisztelni a magyar öserőt, bátorságot, melyet legjobban képviselt ez időtájtban a huszár, ki fúrge lovával, aczélos kardja szemvakító csillogásával, halálhozó csapásaival, szivbeli bátorságával csodálásra ragadta még az ellenségeket is, s ki rettegetté, tiszteltté tette a magyar huszár nevet széles e világon. A futó seregek romjait ők védtek meg a végleges pusztulástól, s az elfoglalt zá-zlókat ők ragadták ki a diadalittas ellenség vértől fecskendezett, harczai kardok által megvagdalt kezei közül. Nehéz, nagy, herkulesi, magyar huszárnak való munka volt az Csodával határos tettek hirdetői az ő isteneket kísértő bátorságuknak, mely a mythos kor hősosaival tette hasonlóká őket. E csodás tettek közül mondandok én itt el egyet s mást, melyeket egy derék magyar huszárezred vitézei metszettek fel villámokat szóró kardjaikkal Klio ércztáblájára.

Egy nagy lépéssel ismét közelebb jutottunk a civilizációhoz s a megnyertük a szabadságszerető népek rokonszenvét. Újkor hajnala viradt ránk, új reményekkel tekintünk a jövőbe, mert a szabadságszerető népet megsegíti Isten!

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése május 31-én. —

A képviselőház tegnapi ülésén a haz egyhangulag elfogadta az Irányi Dániel határozati javaslatát. Irányi Dániel zárbeszéde s a szavazás után a ház elkezdte a részletes tárgyalást és több tételt elfogadott.

A részletes tárgyalás az országos közoktatási tanács tételével kezdődött. Thaly Kálmán a tankönyvek bírálatának rendszere ellen emelt kifogást, mire a közoktatási miniszter megnyugtatólag válaszolt.

A népnevelés és tanfelügyelőség tételénél Berger Ignác szót először s nagy figyelemmel hallgatott beszédében fejtegette a népnevelés állapotát. Ezután Okolicsányi László mondotta el szűzbeszédet s rokonszenves szónoknak bizonyult. Mind ő, mind Madarász József a közoktatásügyi adminisztráció hiányait tarták fel. Gróf Csáky Albin közoktatásügyi miniszter mindezekre röviden felelt.

A budapesti tudomány-egyetem tételénél Thaly Kálmán hosszabb beszédben terjeszkedett ki különösen az egyetemi autonomia s a lezke fenékek felosztásának kérdésére. A fővárosi kórháznak a közoktatási tereza ügykörébe való beosztását is ajánlotta. Utána dr. Ságaly Gyula szótolt s szakszerű beszédben világította meg a kérdést. Ezután még Körössy Sándor bantuyozta az államvizsgák reformjának szükségét. A közoktatási miniszter a jogos kívánalmaknak már a legközelebbi időben való teljesítését ígerte.

Megjegyezzük, hogy a szónokok mind az egyes tetelek megszavazása mellett nyilatkoztak.

A hangulat. A képviselőház kulisszadolgáiba beavatott oldalról írják a következő, a helyzetet találon jellemző sorokat: A mostani nagyon izgatott és zürzavaros hangulatban, mely a kormánypart körében észlelhető, két irányt lehet megkülönböztetni. A párt két részre van oszolva s míg az egyik rész fel attól, hogy Apponyit legutóbbi beszéde a helyzet emberévé teheti, addig a másik rész meg van győződve, hogy már is az azzá lett és örvend rajta, hogy a nyomott helyzetből kibontakozásra van kilátás. Az elsők rettegik az uralom, a vezetés elvesztését és erős nyomást fejtenek ki, hogy a kormány kilépjen ahóll a rezervált állásból, melyet a kultuszvita alatt el akart fog-

»Csodával határos, mesés történetek ezek«, mondja egy helyt írásában a jó Tanárky, ki kapitány is a »Fő Hertzeg Ferdinándus Magyar Huszárezredének Történetei a Prantzia Háboru kezdetétől fogva a Lunevillei Békességig« című »értekezésében« örökített meg néhány epizódot ama »huszárhatvágások« közül, melyek nem csupán a »Főhertzeg Ferdinándus Ezered« magyar huszárait tették híressé, de egyszermind jellemzik az akkori harczias kor összes huszárainak hősie bátorságát is. Ép ezen a derék Kapitány Tanárky fenti czímen megírt »értekezésében« foglalt adatok lesznek azok, melyeket én is munkám további részében használni fogok, bizonyításárá annak a huszár vitézségnek, melyet későbbben a világ első katonája, a korzikai büszke sas is oly sokszor megbámult és tisztelt.

1792-ben Május elein indult ki ezen Ezered*) Eszterházy Imre nevezet alatt Cseh Országból Luxemburgba négy Osztállal (Divisio); Az 5-ik Osztályt már 1790-től fogva Néderlandban vitézkedett az ottani Insurgensek ellen, s magát oly megkülömböztetéssel viselte, hogy Vezérleje fő Strásmaster Stephaits, a Maria Thersia Vitézi Rendjével tiszteltetnek meg.

1792. július 26-án ütközött össze az ezred először a La Fayette generalis előserégével. — Az ezredet ekkor Dévay ezredes vezérelte s a »tüzes tsata« színhelye St. Legers volt. E csatában, hol egy Vitkóly nevű főhadnagy is elesett, Szabó kapitány és Ötlik

* A Fő Hertzeg Ferdinándus Magyar Huszár Ezered.

lahi; az utóbbiak nem csinálnak titkot belőle hogy meguntak és tarthatlannak tekintik a mai kabinet uralmát. A ház folyosóján ily irányban leplezetlen nyilatkozatokat lehetett hallani igen tekintélyes kormányparti képviselők ajkairól. Ezek ama meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy a Szapary-kormány ösznél tovább nem tarthatja magát s hogy a koronázási jubileummal befejezte a kormányelnök czeremóniáitusi tisztjét, melynél egyébre különben sem volt való. Érzik, hogy az idők szelleme követelőleg lép fel s hogy többé nem lehet s nem szabad kitérni olyan kérdések megoldása elől, melyekre Szapary gróf nem termelt. . . S mintha esoda történt volna, egyszerre eltűnt az a jég-kéreg, mely a kormányparti képviselőket Apponyitól elválasztotta: a többség egy igen tekintélyes része már ma úgy tekint Apponyi Albert gróft, mint a kinek ideje elérkezett, mint az egyedüli hivatottat, a ki talán már holnap kezébe veszi az ország politikájának tényleges intézését.

BELFÖLD.

Tribünök a koronázási jubileumhoz. A koronázási jubileum alkalmára Budapestten hallatlan áron adják el a tribünöket, ablakokat, erkélyeket. Egy andrassy-ut lakó emeleti lakásának erkélyét és ablakait 900 frtért adta ki, a Diana-fürdő erkélyét 1000 mondd ezer frtért vették ki. Egy-egy egyszerű faalkotmányu páholy most már száz forint.

A csáktornai kerületben, mely Királyi Pal halálával üresedett meg, Bittó Istvánt, Magyarországot volt miniszterelnökét s igazságügyminiszterét, ki már 1848-ban is képviselő volt Debreczenben s azután emigrans Párisban, — szandekoznak nemzeti párti programmal föllépteni. Bittó Istvánt Tisza Kálmán buktatta ki a magyar parlamentből, a miért ez a bosnyák okkupáció alkalmából a szabadelvű pártból kilépett és az ellenzékhez csatlakozott. Bittó csak az esetre hajlandó a képviselőjelöltséget elfogadni, ha Szapary miniszterelnök, ki Bittó kabinetjében befügyminiszter volt, őt megtisztelje azzal, hogy ellene kormányparti jelöltet nem állít fel, mert újabb bukásnak koránál és multjánál fogva magát kitenni nem hajlandó.

KÜLFÖLD.

A király szavai. Haare dr. osztrák képviselőt és szuperintendenszt az uralkodó kihallgatáson fogadta. Haare dr. egy jelentést nyújtott át a királynak egy Techenben föllálandó kórház ügyében, a hova felekezeti külföldiség nélkül vetetnének fel a beteget. Arra a kötelezettségre, hogy háboru esetén száz katonaszt lelne ott apólat, azt jegyezte meg a király, hogy: »Nincs rá ok, a felett ag-

főhadnagy »mutatták ki« különösen magokat; mint a kik is egy felszárzaddal felbontották és megszalasztották az ellenség kettős csatásonban álló seregét. Ez évben még számos más véres csatákban részt vett az ezred, fedezvén a futó seregek hátrálását, a Jemapessi híres ütközést után, egész a Roer vizéig, a meddig is számos véres esete-patékban riasztotta vizsgálva az ellenség üldöző csapatait.

Az 1793-ik évben Eschweilernél támadta meg az ezred az ellenség sánczait s nemcsak 25 agyut, de a sánczokat is elfoglalták e derék vitézek, kik később a »rettenthellen« Kováts kapitány vezetése alatt Tirlemont városnál is vitézkednek, hol pedig maga a híres Dumoriez generalis vezette az ellenséget. — Neervinden, e csatahelyen kifejtett fényes hadi tetteiért kapta Dévay ezredes a Maria Thersia rend vitézi rendjét, s a Rosbeki ütközést csak újabb diadalokat hoztak ez ezred harcztépett zászlójára. Rosbeknél Metséry hadnagy két szakasz katonáját a lórol leszállítva, gyalog, »markolt karddal« vágott az Ellenség sorai közé« és egy sokkal nagyobb ellenséges csoportot »hallatlan vitézséggel« széjjel vert. Ezek és a Farnasi sánczok melletti vitézkedések, hol Olygya főhadnagy néhány emberrel támadta meg s ugratta szét az ellenség egész háttvédő seregét, oly felelmesen tiszteltté tették huszárainkat, hogy az ellenség táborából »csak könnyű iszopotokk is meg nem mertek jelenni azon be láthatatlan térségen, mely a Searpe és Senné Vizei között elterjed.

Nevezetes nap volt huszárainkra az 1793-ik év Október 23-ik napja is, melyet a derék huszárezred szintén verbetükkel irt be a ha-

gódni, hogy a háboru nehéz idejét fogjuk átelní, de azért örvendetes, ha e tekintetben minden eshetőségre előre is gondot fordítunk.

A románok Bécsben. Bécs, május 30. A románok este idevaló antiszemita barátjaikkal együtt a Práterben lakomáznak. Hír szerint, ha az audiencia készülőzése végett holnap teendő utolsó lépésük sikertelen marad, akkor a küldöttség memorandumot nyújt át a kabinetirodában és azután hazautazik.

A nyaralás tévedései.

Irta: Weisberg Zsigmond dr.

Nyáron is szívesen tele színá tüdejét a városi ember jótékony oxigénnel, ha épp a nyári meleg nem élesztene fel télen át szunynyadt szász meg száz forrást, melyből, az öldököl utcai poron kívül, még más mindenféle gőzök és gázok szállanak fel a levegőbe, — hol egymással egyesülve oda hatnak, hogy az ember a város, kivált a nagy város, szennyezett levegőjéből kikivánczolják a természetbe, még pedig az u. n. szabad természetbe.

Csak hogy helyén találjuk sietve kinyilatkoztatni, hogy a szabad természettel is csak úgy vagyunk, akár a mesés aranyország-gal: hiába keressük.

Mert mit manapság a szabad természet elnevezéssel illetünk, korántsem az, hanem az emberi tevékenységnek és munkásságnak különféle megnyitott és rendelkezésre álló működő téré, a mennyiben nem, — vagy csak igen gyéren, akadunk már rengeteg őserdőre, vad állatokra, buja, mérges flórára stb. A mi pedig azt az elnevezést csakugyan megérdemli, a szahara sivatag, a nagy oceán, a gleccserek világa, és a tropikus őserdő, ez ugyan a szó legszorosabb értelmében szabad természet: de fölösleges bizonyítgatnunk, hogy e helyek legkevésbé olyanok, a hol a civilizált ember magát jól érezhetné.

Látjuk tehát, hogy a szabad természet fogalma, nem foglalja magában ama követelményt, mely egészségtani tekintetből a nyaralás kérdésének megvitásában is elrendő volna. S ha mégis az egészségtan nyomain akarunk e tekintetben haladni, akkor teljesen meg kell elégednünk, ha valamelyik tájról vagy vidékről azt állíthatjuk, hogy ott por, füst és bűz nincsenek: továbbá a levegő szabad áramlásának semmi mesterséges akadály, pl. nagy épületek, nem áll útjában; a lakosság nem lakik sűrűn együtt, az utcai láma hiányzik és végre az emberek ama nyüzsgő lötása-futása sem veszélyeztetni ott egyesek üdülésre szánt, lassu lépésben tartott magányos sétáit. Ilyen helyeken, a nagy városi lakos különösen jól érzi és érezheti is magát, még pedig testében, lelkében egyaránt.

A mondottak után fölösleges volna most, de nem is szándékunk, a nyaralás hasznát hosszasan taglalni. Célunk csak az, — hogy a nyaralásban uralkodó tévedéseket be-

reigazítsuk; a szabad természet őserőinek miként és milyen arányban való alkalmazásáról, kellő tájékoztatást és felvilágosítást nyújtunk.

S e tekintetben foglalkozunk mindenek előtt az u. n. falusi levegővel.

Ónámítás azt gondolni, hogy a levegő a falun, talán oxigénben gazdagabb, mint a városban; vagy talán egy olyan más, hatásos alkotórész is van benne, mely képes a lakások ablakain és falain keresztül hatni, és a belakókat egyszerre egészségessé tenni. Korántsem olyan; sőt ellenkezőleg a legüdebb falusi levegőben egyetlen egy oxigén-atommal sincs több, mint a legrosszabb városi levegőben; valamint, hogy az annyira magasztalt ózon is, csak egy olyan, inkább félreismert, mitsem jól ismert nagyság.

Mi a falusi levegőnek a városi előtt mégis oly nagy elsőbbséget kölcsönöz és azt — kivált a városiaknak — annyira kívánatosnak teszi, az egyedül nem szennyezett volta; nincs benne por, füst, bűz, gőz stb., melyek a levegőt a városban tapasztalat szerint annyira rontják.

Mindamellett a falun is, ép úgy mint a városban, nyirkos, nedves, vagy zsufofásig megtelt lakásban, a levegő egyaránt rossz; és a trágyadombok semmiképp sem olyanok, hogy megjavíthatnák, de nem is valami kellemes illatu rózsaberkek. Itt is, ott is a közönséges levegő élvezhetőségének első feltétele, — hogy szorgalmasan és kitartóan szellőztessünk; mert, csak e feltétel mellett valósulhat meg az olasz közmondás igazsága: A hová a levegő bejut, csak kivételesen jut be az orvos.

S minthogy már levegőről szólunk, megemlékezzünk itt röviden az u. n. hegyi levegőről is.

A hegyi levegő nem egyéb ritkított levegőnél, mely sulyra nézve ugyanazon térfogatban, kisebb sulyt fenn a hegységen, mint lenn a síkságon. Innét ered, hogy pl. Budapestben az Andrássy-úton behellett levegőben több az oxigén, mint a Gellérhegyen; vagyis hogy, ha ott egyet lehelünk, nagyobb sulyt levegőt szívunk magunkba, mint itt.

Minthogy pedig minden embernek, bizonyos időben, bizonyos suly oxigénra van szüksége, önként következik, hogy magas hegyeken ösztönszerűleg mélyebben lélezkzik az ember, mint a síkságon. Ennek megint az a jó hatása van, hogy a lélegzés eszközlő mellkas, önkéntelenül is jobban kitágul és akarva nem akarva, arra szoktatja az embert, hogy rendszeren mély belelegzéshez, vagyis tüdő-gimnasztikához szokjék.

Az a tény tehát, hogy a hegyeken levő levegő viszonylagosan szegényebb oxigénben s azért a lélegzés itt önkéntelenül is szaporább, mélyebbé válik, a nagy közönségben ama balhiedelmet keltette fel, hogy a hegyi levegőben, ki tudja milyen különös, csodatevő alkotórész van.

A SÍRKERT-ŐR.

— Regény Mátyás király korából. —

Irta: V. Gaál Karolina.

(Folytatás.)

— Faluról valók? kérdé a cseléd szeliden s részvértel.

— Igenis?

— Várjunk kérem csak néhány percig! Urnőm a király anyjának barátja; nem szabad kíséretéből kimaradnom. Menjenek, kérem, amoda azon keskeny utcába, van ott egy bolt, üljenek le ott a padra, mindjárt visszajövök. S fejével köszönve elsieltet urnoje után.

— Hala az ég urának! rebegé a pap, homlokát megtörölgetve; s Etelkának nyujtva karját — jer, kedvesem, már velünk van az őr, bizonynyal megsegítend.

Etelka vele együtt örvendő, a cseléd által kijelölt helyre mentek. Nehány perc múlva kandi lovakok jelentkeztek a bolt előtt, sovár tekintetű vetve a hölgy bájaira. Egyikjött, másik ment. Szembe tüntel, leányom, monda a pap — közönyösen viseld magad; ne ügyelj egyikre is.

Az ősz cseléd nem sokára megjelent. Egy asztalka mellé ültek mind hárman. Mi legyen kívánságuk? kérdé szívélyesen tőlük, bámulva Etelka szépségén, mely még fölünőbb volt, miután a nagy hőseg következtében fekete kalapját levevé, s barna fürtei hófehér nyakára göndörödtek.

— Kedves úr! monda az öreg pap — a király itt van-e jelenleg Budán?

— Nincs; felele a szolgál, a király most egy nemes ur birtokán mulat egyszerű vadászaton.

— Soká jön vissza Budára? kérdé a pap.

— Egy hét múlva váratik.

— Oh Istenem! rebegé Etelka.

— Az hosszú idő ránk nézve! sohajtá a pap bánatosan.

— A király előtt kívánnak kegyetek megjelenetni?

Azonban, ha így van is a dolog, azon haszon, mely kivált szűkmellűekre nézve, — a mély belelegzés megszokásából háramlik, jóval fölülmulja azt a hibát, — melyet kétségen kívül megint azok követnek el, kik mint megtestesült turisták, a legnagyobb hegyek megmászása által önmaguk ellen vétének. Ilyenmü sportszerű hegymászásnak, megvan a káros következménye is.

Ebből következik, hogy a nyaralóknak, az üdülőknak, a tulajdonképpen sportszerű turistának, nem mindenképpen ajánlható; noha nem tagadhatjuk, hogy mérsékelt és mód-dal üzve hathatósan befoly a vérkeringés szerveire; valamint, hogy az elhízást is tetemesen gátolja.

Azért, ha falun nyaralunk is, mindamellett csak mozogjunk; még pedig jó sokat, és minél gyakrabban és kitartóbban.

Akkor, bizvást mondhatjuk, sem gyomorcsöppekre, sem étvágyébreztőkre, de a legkevésbé altatókra nem lesz szükségünk; mert az első, mi nyaraláskor, ha jól kísédtünk magunkat, biztosan felébredni szokott, a hatalmas, egészséges étvágy, utána pedig a jóízű, tartós alvás.

Minthogy pedig már étvágyról van szó, ez alkalommal nagyon megokoltunk találjuk még a t. olvasókat egyre figyelmeztetni: ez az, hogy nyaraláskor, a mennyire csak lehet, tartózkodjanak a városban megszokott sok huzestól és szesz italok mértékentel-elvezetéstől. Ez kivált az idegeseknek szól és élet-tani tapasztalatokon alapszik.

Ugyanis a legújabb időben azt tapasztalták, hogy a fehéjéknék emésztése folyamata közben, bizonyos bomlásos termékek keletkeznek, melyek adott körülmények közt, az idegrendszerre igen károsan hatnak. — Ilyen bomlásos termékekre, kivált a huseledelek adnak alkalmat; míg ellenben a növényországból származó eledelnek, nem szűlnék olyan termékeket, de különben is, falu helyen könnyebben és mindig friss állapotban kaphatók levén, egyszerűen könnyebben emészthetők is. Ily étkezés mellett nemcsak az emésztés folyamata lesz sokkal szaporább, — de ennek folytán a jókedv és jóérzés is tetemesen gyarapszik.

E kettőnek állapotától nem kevésbé, — sőt talán leginkább függ az egész nyaralás eredménye. A nyaralásbeli tévedések közül, talán az a legnagyobb, de mindenesetre leg-sajnosabb következményű eljárás, ha valaki a nyaralás ideje alatt sem ment a mindennapi gondtól, butól és mig személye falun van, addig lelke a városban folytatja a megszokott szász meg száz feladat megoldását.

Régi tapasztalati igazság rejlik abban a latin közmondásban, qui curat, non curatur, azaz a ki busul, nem gyógyul.

Valóban a nyaralásnak az a fő feladata, hogy a városból elköltözve, a vidéki táj folyo-

— Igen! felele a pap.

— Egy hét múlva megjön! Akkor bizonyosan elerendik cseléjok.

— Remélhetünk fölségeleibe bocsátást?

— Oh igen, oh igen! Ki fognak hallgatni. Ez itt napirenden van. Szabad tudnom, mi járatban vannak kegyetek?

Etelka sohajtott, s könnyezni kezdett. A pap bánatosan nézett maga eleibe. Uram! felele — a mi Budára jövetelünk csodás események következménye. Vajha nekem itt oly értelmes ismerősöm volna, kinek tanácsát kikérhetném. De ha talán volna is, oly egyszerű a mi bajunk, hogy azt eligazítani a királynak is nehéz leendő. Egy hét, oh az hosszú — hosszú idő!

— Nem lehetne nekünk oda menni, hol ő felsége vadászaton mulat? kérdé Etelka hirtelen.

— Kedves leányom! felele a pap — illetlen ő felségét mulatságaiban zavarni. Meglehet, hogy nem nyernék időt kihallgatásunkra.

— De volt már oly eset — monda a szolgál — hogy ő felsége kihallgatni kegyekedett sok eszedőt, még mulatsága közben is! Ha gondolják kegyetek, hogy ügyök sürgős, ha érteükben áll mielőbb ő felségeleibe terjeszthetni: kísérték meg. Én majd meg tudakozom bővebben, hol mulat jelenleg ő felsége. S ha önöknek azzal használhatok, holnap reggel kilenc óra tájban itt újra összejöhetnek.

A pap és Etelka köszönetet rebegtek, s kérték az igérete teljesítését. Midő az öreg szolgál elbállagott, Etelka könnyei szabadabb folyamat vetek maguknak.

— Ne sirj kedves leányom, az emberek köröttünk összecsesdülnek!

Etelka neheztelni kezdett a pap gyakori megszólításáér. Fejét fölemelve, monda az öregnek: Tiszteltendő úr! az én fajtálmam méltó, és nem azt kell szégyenelnem! Bár egész Budavár népe hallhatná tőlem keserves sorsomat,

nos szemlélete és a falusi életmód fesztelen követése által. mindenekelőtt a kedvre hasunk, ezt fölvidítsuk; a lélek pedig, az anyagi gondok békői alól felszabadulva, magasabbra czélok felé törjön. E tekintetben a tapasztalat-ra hivatkozva, ideges személyeken talán egyedül ez az eljárás az oka, hogy rajtuk a nyaralás oly szembetűnő változásokat tud előidézni.

Ne felejtjük, hogy már magában véve a lakás és életmód megváltoztatása, a mindennapi lötás-futás elmaradása, a nyomasztó gond elkerülése, az egyszerű és természetes életrend követése, a falusi élet változatos és szokatlan behatásai közepette mindmegannyi kellet, mely a városban különféleképp megfeszített testi és lelk állapotot jótékonyan meglazítja, a testben felhalmozódott ingerlő anyagokat szétoszlatja és a mennyire és a meddig csak lehet, a nyaralót a bu, a gond, és a töprengés — az emberi egészség e három legnagyobb ellenségének — körmeiből kiragadhatja.

A s z a b a d természet magában véve nem orvosság; azaz csak úgy lesz, ha benne a városi élet elismert ártalmait legkönnyebben kikerülhetjük.

Ujdonságok.

A református püspök.

(Kisújszállás, május 31.)

Ft. Kiss Áron ur, püspöki felavató beszédében mondá: »En az egyenlő férfiak között vagyok első, a ti szolgálók. En csak egy vagyok a sok százak közül.« Egy református püspök szájába méltó és alkotmányos szavak! Jellemzi az egyént, annak elvét, alkotmányos meggyőződését s hitét. — Református püspök nem is nyilatkozhatik ellenkezőképp, mert ő a református egyház alkotmányának főtere, azon egyházi testületnek, mely rangfokozatot nem ismer. — A püspök ép oly egyházi szolgáló, mint a többi tagok, de fölényt ad neki, elismerést tudományának, hitbuzgóságának, alkotmányos érzetének ezen egyházunknak bizodalma, azon bizodalma, mely szavazatai többsége által, felemeli a püspöki hivatalra, hogy őre legyen az egyház alkotmányának, evangéliumi hitünknek, felügyelője a rendnek, vallásos erkölcsnek.

Nem világi méltóság a mi hitelveink szerint a püspökség, de kitünőségű kölcsönöz neki kormányzási tudossága, tudományossága, evangéliumi jelleme több egyenlők felett.

Ha megválasztott püspöknek semmi többet nem mondott volna is: »En első vagyok az egyenlő férfiak között;« kifejezte ezzel evangéliumi érzületét, világi rangra nem vágyását. E nyilatkozat balzsamként hathat minden református szívére, mert átlatja, hogy elválasztottja alkotmányos elvű, a lelki szabadság felkent bajnoka!

Ilyen vezér, ily kormányos kívántatik most nekünk, midőn egyházunk hajója hullámok által csapdostatik.

Püspökség el nem válsztható a felkészült hivataltól, — mert a püspök első a többi egyenlők között — mi ha nem így volna,

egy ennyi ezer ember közt találkoznék egy, ki engemet megszánva, segélyemre lenne!

E pillanatban két csinos öltözékű fiatal hölgy érkezett melléjük. Az utóbbi szavakat meghallották Etelka ajkain keserűen elhangzani. Az egyik hölgy hozzá fordult s megállt. Szegény hölgy! vajon mi szenvedés kizozhatja ifju kebelét? Hiszen még egy ártatlan szenvedő sem távozott Budavárából vizsgálatlanul, mióta a kegyes ifju király uralkodik.

— Istenem! kiálta Etelka túlaradó örömben — ő küldé hozzám kegyeteket vizsgálató anyatul! Oh, adjon tanácsot nekem, ha tehetőségében van: mit tegyek addig is, mig a király visszaérkezend, hogy gyötrelmeim enyhüljenek? S a hölgyek Etelka mellé ültek.

— Miben adjunk tehát tanácsot? kérdé az egyik, ki már előbb Etelkához szolt.

— Én atyámett akarok eszedezni a királynál, ki néhány nap előtt valószínűleg börtönbe záratott.

— Tudunkra nem történt ilyesmi — felele a hölgy — pedig csak meghallottuk volna.

— Hogyan hallhatnók meg edes Fánnim? kérdé a másik. Tudod, hogy asszonyunknál nem minden hír fordul meg.

— Sőt igenis, ha valamely szerencsétlen fogságba esik! állítá az első, kit Fánnimak nevezett amaz.

— Oh, Istenem! sohajtá Etelka — ha valaki: az én apám e világon tan legszerencsétlenebb! S nem érdemes a lánczokra, melyek alatt tán börtönben nyög.

— Ki a kegyed atyja? Miféle helyzetű? Szabad nevet kérdezem?

— Gondold meg Etelkám, monda a pap — hogy helyes lesz-e atyád nevé megneveznünk?

— Oh igen! felele Etelka szilárdul — úgy is kevesen ismerik már őt, sőt nem is emlékeznek róla. Apám neve Hegyessváry Imre. Egy birtokából rég kifosztott nemes.

(Folyt köv.)

— akkor a püspök felette állana az egyháznak — a mi pedig demokratikus elveink szerint lehetetlen.

Üdv új püspökünknek, üdv egyházunknak!
Keszti Hajdu Lajos.

*** A hortobágyi kiállítás** előkészületei nagyban folynak. Megalakult a verseny-bizottság is, melynek elnöke Beszler Lajos városi tanácsnok, tagjai Kozorus Lajos, Dalmy László és Hutflész Kázmér. Lesz gazdák versenye, melyen kizárólag gazdák, és csikósok versenye, melyen kizárólag csikósok futtathatnak. A verseny helye a hortobágyi hidon túli részen van kijelölve s a verseny-pálya kerülete 2000 méter. Váczy János, a gazdasági egyesület tevékeny elnöke, azon faradzik, hogy esetleg juhász- és talyigás-verseny is rendeztesse. A kiállítás minden tekintetben sikerülne, igérkezik s méltó büszkeségre fog válni a jubiláló debreczeni gazdasági egyesület. A hortobágyi állatképző központi bizottsága tegnap d. u. gyűlést tartott. A gyűlésen sok érdekes dolgot tárgyaltak. Előterjesztették, hogy az ünnepélyen való részvételre az ország minden részéből jelentkeztek, és pedig igen tekintélyes emberek. A gazda, csikós, juhász és talyigás versenyekre nézve akkor állapítanak meg programot, ha a földmivvelésügyi miniszter megadja a kért 2000 ft segélyt. Az e hó 14-ére célzva vett bankett valószínűleg elfog maradni, de a helyett 13-án este fognak ismerkedési estélyt tartani a Dobosban. A kiállításra leendő két miniszter, a miniszterelnök és földmivvelésügyi miniszter a város vendégei lesznek. Elfogadták továbbá Haraszi b. újvárosi vendéglős azon érdekes ajánlatát, miszerint a nevezett hortobágyi híres hid két oszlop-bolthajtása alatt, mely kiáll a vizből, a nök számára egy cukrázdat és kávéházat állít fel. A bormérésre nem adhattak neki engedélyt, mert az a koresmárosnak van kiadva arendába.

*** Bárándi küldöttség Dávidházy esperesnél.** Az a bárándi monstre-küldöttség, mely vasárnap d. e. ft. Kiss Áron püspök úrnál tiszeltget, vasárnap d. u. fölkereste Kabán nt. Dávidházy János esperes urat is. A bárándiak azt kérték az esperes úrtól, hogy a bárándi lelkész-választás elbírálása végett minél előbb hívja össze az egyházmegyei bíróságot s a szükséges költségek fedezésére szívesen vállalkoznak. A küldöttség kabai fogadtatásáról részletesebb adataink még nincsenek, de már annyi tudomásunkra jutott, hogy Dávidházy esperes nagyon ridegen fogadta a küldöttséget s tapintatlan válaszaival nem nyugtatta meg, hanem éppen föllingerelte a bárándikat. Az egyházmegyei bíróság összehívására nézve kijelentette, hogy azt mostanában nem teheti, mert most kezdődnek a canonica visitációk, melyek csak e hó vége felé fejezhetnek be, addig tehát nem lehet az egyházmegyei bíróságot összehívni. Figyelmeztetjük a nt. esperes urat, hogy a canonica visitationál sokkal fontosabb dolog a bárándi ügy sürgős megoldása. B á r á n d o n t u t u z a n ! Ezt a tüzet okos kézzel el kell oltani, a halogatás által pedig csak olajat öntünk a tüzre. Vissza kell adni: annak a békeszerető, derék magyar népnek a nyugalomát, ez a mi — k ö v e t e l é s ü n k !

*** Nagyváros-ünnep.** A szomszédos Nagyvároznak e hónapban nagy ünnepe lesz, kettős jubileumokat ül. Egyiket a 700 éves fenállásának emlékére, másikat pedig a török igaalóli felszabadulása 200 éves évfordulójára. Ez ünnepélyre, melyre az ország minden részéből hivatalos vendégek, e hó 20-ig lehet jelenkezni. A kettős ünnepélyre Debreczen város is küld képviselőket Simonffy polgármester vezetés alatt, sőt valószínűleg Hajdumegye is képviselőt fogja magát. Ez ünnepnapon tehát együtt ünnepel a realis alapon nyugodt, szilárd és erkölcsös S p á r t a (alias Debreczen) vetélytársával a mutatók külséjű, de csalárd fényben pompázó A t h e n é v e l (alias Nagyváros) mely ezúttal, bekés szándékot nyilváníta, maga hívja meg főfalai közé a rivalis szomszéd város polgárait — ü n n e p e l n i .

*** József főherceg Debreczenben.** — Városunk zászló-diszbe van öltözve, József főherceg tiszteletére, ki ma d. u. 3 óra 9 perczkor városunkba érkezett. A vasuti állomásnál fogadtatására megjelentek: Simonffy Imre polgármester számos városi tisztviselő élén, gf. Dégenfeld József főispán, több testület és hivatal vezetője, b. Waldstätten tábornagy, Kubinyi altábornagy, Bolla Kálmán tábornok, diszbe öltözött katonatisztek, továbbá más polgári és katonai kitűnőségek s nagy számu közönség. A földszített pályaházban üdvözlő beszédet Simonffy Imre polgármester mondott, mire a főherceg hangszólta, hogy mindig örömmel jó Debreczenbe. A közönség eljenzése közt szállott a népszerű főherceg a város ötos fogatára, melyen a »Bika« szállodába hajtatott, hol kíséretével együtt el van szállásolva. A főtéren nagyszámu közönség nézte a főherceg bevonulását s lelkes eljenzéssel üdvözlölte őt. A honvédség gyakorlatiainak megsemlélése után a főherceg holnap reggel elutazik Debreczenből. Isten

hozta őt Debreczenbe s Isten hozza mielőbb vissza! Mindig örömmel és lelkesedéssel fogadjuk ez ős város falai közt!

*** Borsod jubileuma.** A buzatermő Borsodvármegye és a sok toronyú Miskolcz város, a csizmadiai metropolis, e hó 17-én jubileumot ül. — A megye és város főispánja báró V a y B é l a jubilál, ki már 20 év óta szeretett és tisztelt feje a megyének. — Az ünnepélyen Hajdumegye is küldöttséggel képviselteti magát. A küldöttség vezetője valószínűleg R á s ó Gyula kir. tanácsos alispán lesz.

*** Előtornászok.** A hetfőn délután megejtett előtornász vizsgálatokra 5-en jelentkeztek, de a jelentkezők közül csak hárman, névszerint: Cseke Sándor, Buzás Lajos és Nagy Marton lettek előtornászok.

*** A koronázási jubileum.** Nemzeti színű kerettel elátott falragaszokon a következő felhívás olvasható: »Ó cs. és apostoli kir. felsége megkoronáztatásának 25-éves fordulójára alkalmából, vagyis a folyó 1892 évi június 8-án szerdán reggel 8 órakor az ev. ref. templomban hála a d o i s t e n i t i s z t e l e t fog tartani, melyre a város hazafias közönségét tisztelettel meghívja: Debreczen 1892, május 25 a v á r o s i t a n á c s . « A város küldöttsége vasárnap reggel utazik a fővárosba, a koronázási jubileumra.

*** Az ifjuság munkálkodása.** Beküldetett hozzánk a főiskolai hitanszaki önképző-társulat »Közöny«-ének 7-ik száma, mely a következő gazdag tartalommal jelent meg: »A pásztori levelek igazeredetiségéről«, Domby Lászlótól; »adatok a ref. dogmatika történetéhez«, Theologustól; »Édes anyám« (költmény) Szabó Belától; oratoriumi szemle László Gyulától és Pótor Elemértől; végül vegyes közlemények.

*** Jubiláló polgármester.** — Elmult 25 éve, hogy Simonffy Imre debreczeni polgármester a város szolgálatában áll. 1867 máj. 6-án választatott rendörkapitányává s azóta folyton a várost szolgálja. A városi tisztikar — e jubileum megünneplése végett — bankettet készöl rendezni a polgármester tiszteletére.

*** A zóna terjedése.** A m. kir. állományú igazgatóságától vett értesítés szerint a debreczen-füzesabonyi helyi érdekű vasut vonalain ez év július hó 1-én vonalszakaszrendszerű új személy- és podgyászdijszabás lép életbe, melyvel az ezen vasut megnyitása napjától érvényes személy- és podgyászdijszabás érvényben kívül helyeztetik.

*** A csuda guba.** A század végéről tévesen erjedt el az a nézet, hogy napjainkban csoda többé nem történik. Igen közönséges események történnek és a közönséges eseményeknél csak az emberek közönségesebbek. Tegnap azonban történt ol asmi, ami ebből a vélekedésből akárkit tökéletesen elterítet. A rendkívüli eset igen közönséges perszo át választott ki hőseül, Orda Mari, három éves fehérvíziselt nőszemélyt. Orda Mari a nagyerdőn élveze a szabad életet. Ott találkozott vele a rend őrei. Találtak pedig rajta egy gubát, ami oly diszes és impozáns ruhadarab volt, hogy semmikép se hitették el, mikép ez a btkv paragrafusainak megsértése nélkül juttott volna Orda Mari tulajdonába.

— Hol vetted a gubát? szorították sarokba.
— Biz én nem tudom.
— Nem tudod?
— Nem hát. Elynomott az álom, aztán mikor fölébredtem, magam se tudom, hogy került rám a guba? Tán bizony valami száno lélek betakarta vele, hogy meg ne fázsek — 30 fok Reamur mellett?

*** Gregus János** festő, az országos mintarajziskola tanára, vasárnap hosszabb betegeskedés után elhunyt. Testvére volt néhai Gregus Ágostonak. Jeles tehetségű és kiváló képzettségű művész volt, kitűnő érzékkel az életképműfaj iránt; régibb tárlatokon több becses művet állított ki. Betegsége azonban korán megakasztotta pályájában. De mint tanár nagy buzgalommal működött az országos mintarajziskolában és intézet megnyitásától fogva. Mint illusztrátor jeles rajzokat készített »Petőfi«-diszkiadásához is.

*** Alapszabály-megerősítések.** Az alsó nyírvideki vízlecsapoló társulat és a h. város-pécsi polgári olvasókör alapszabályai megerősítést nyertek.

*** A Szikszay Gyula népnünnepélye,** melyet június 8-án fog a Margit-fürdő telepen rendezni, igen érdekesnek igérkezik. A különféle laczkonyhákön, sör-, borméréseken, fonatos sorokon, virágáradukon, szépség kiállításokon kívül, lesz páratlanul mulatságosnak igérkező számverseny is, melyen az első díjat az a füles fogja nyerni, mely — utolsóinak ér be. Lesz verseny-pőzna mászás is, érdekes és értékes jutalom tárgyakka, költélhuzás, birkózás, tánc, szóval minden jó, miben a nagy közönségnek mulatsága telik.

*** Kinevezés.** Madarász Kálmán debreczeni lakos, vézgett joghallgató, a kassai ítéltábla kerületebe díjas joggyakornokká nevezett ki.

*** Indítvány.** Végh Gyula r alkaptány Simonffy polgármester és Szabó főszámvév előtt a nagyerdő setány bővítése tárgyában tett egy igen helyes indítványt. Ez életre való indítvány meg is érdemli a pártolást, mivel a nagyerdő parkirozott része már többé nem elégséges az üdülést kereső közönség részére, sőt egyes részlein oly homokos utak vezetnek, amelyek sétálni, kivált a nyári melegek napok alatt, éppen nem kellemes.

*** Elhunyt tüzoltó.** Körössy Gyula, a tüzoltó egyesület derék tagja, május hó 28-án elhunyt. Körössy a Harsányi asztalosmester műhelyének leégése alkalmával meghült s azóta folyton betegeskedett, míg végleg kiszorult. Temetésére az egyesület tagjai egyenruhában vonultak ki s a tüzoltó zenekar gyászindulót játszott. Béke hamvaira!

*** Téglagyártás.** A város téglagyártáiban ép a napokban gyujtottak alá 9 nagy kemenczének, — melyek egyenként 40 — 60 ezer téglát tartalmaznak.

*** Dedó vizsga.** Az Árok-utcai új debreczenben pénteken délelőtt 9 órakor fogják megtartani az évi vizsgálatokat.

*** Elveszett** egy kis öle, daxli fajta. A megtaláló sziveskedjék a Vár-utcai 353 sz. házba elvinni, hol illő jutalomban részesül.

*** Német nyelv tanulás.** Elemi és gimnáziumi tanulóknak legjobban sajátítják el a német nyelvet Szepesváralján. Rendszeres oktatás, jó ellátással Augustiny Elek polg. iskolai tanítónál. Gyöngéldőknek üdülő hely.

A főiskola köréből. Akadémiai pályakérdésekül az 1892-93-ik tanévre a következő tételre tüzettek ki: A Hatvani alapítványra: Uriusge testamenti dogma de imáigne de i homini insita exegeticé et dogmaticé explicueur, et hoc dogma ecclesiae, quanti sit in vita christiani momenti demonstratur? Pályázókul kijelöltettek Diószegi M. 3. th, Fazekas Gy. 3 é. th., Csia Kálmán 2. th. Jutalma 50 ft.

A Keresztény-Deák első alapítványból; Az idealismus és realismus keletkezése, fejlődése és bíralati méltatása. Jutalma 84 ft.

A Péczely IV. alapítványra: Az egyházi és a perikopa-rendszer fejlődésének történeti ismertetése után bíralatosan adassanak elő az ezen két egyházi intézménynek kapcsolatban felmerülő homiletikai kérdések. Jutalma 35 ft.

A V ar a d y - S z a b ó alapítványból: Amos Comenius részletesen megírt életrajza előrebocsátván, adassék elő, hogy paedagogia művei és különösen hazánkban való működése által a magyar prot. iskoláügy fejlődésére milyen hatással volt? Jutalma 50 ft.

A B a l k a n y i pályadíjra: Határoztassék meg a valuta fogalma s adassék elő annak mai rendszere: kettős valuta, egyes-arany vagy ezüst valuta-rendszer, megérintve azt is, hogy mit értenek a papír valuta elnevezése alatt. Fejtsenek ki a kettős, illetőleg egyes valuta-rendszer mellett és ellen, valamint egyes valutául az arany vagy ezüst alkalmazása mellett s ellen szóló érvek, soroltassanak fel az aranyvalutának korokban legjelesebb képviselői elveik s nézeteik rövid ismertetése mellett. Adassék elő, mely országokban van a kettős, továbbá az egyes, és pedig arany vagy ezüst valuta-rendszer alkalmazva; kiterjeszkedve az arany-valutának Németországon a hetvenes évekeba történt behozatalára s következményeire. Végre miután a kettős valuta behozatalára czélzó irányulat, nemcsak az elméleti, hanem a gyakorlati téren is gyarapodóban van ismeretesenek egyrészlől a kettős valuta-rendszer kiválóbb tudományos képviselői s nézeteik, másrészlől a kettős valuta nemzetközivé s az arany és ezüst értékarányának változatlanra tételére czélzó nemzetközi törekvésük; valuta-értekezlet, konferencia, congressusok s ezek megállapodásai. Jutalom 50 ft.

A B u l y o v s z k y alapítványra: Egy költői levél (epistola), melynek tárgya vagy alapszemeje az legyen, hogy a költészetnek a leganyagiasabb korban is megvan az emberi ségre a maga nemesítő befolyása. Jutalma 50 forint.

A S z i k s z a y D á n i e l alapítványra: Kivántatik egy idylli hangú költemény, mely tárgyát a magyar közép társadalmi élet családi viszonyából vegye. Beadási határidő 1892 nov. 1. Jutalma 37 ft 50 kr.

K a z i n c z y alapítványból a Casino által kitüzve: I. »Készítessék egy irodalom történeti tanulmány a magyar népszimű fejlődéséről Szigligetitől a legújabb időig.« Jutalma a legjobb műnek 12 drb., az utána következőknek 6 drb. 10 frankos arany. II. »Készítessék egy a magyar népelethől, vagy népmeséből vett tárgyú kisebb költői elbeszélés. Jutalma a legjobb műnek 10 drb., az utána következőknek 5 drb. 10 frankos arany. A Kazinczy alapítvány mindkét kérdésére csak a ref. főiskolai tanulóknak pályázhatnak. A pályaművek tisztán, csinosan kiállítva a főisk. széniori hivatalhoz 1892. decz. 1-ig nyujtandók be. A Szikszay-Bulyovszky és Kazinczy alapítványból kitüzött pályakérdésekre a főiskola minden növendéke pályázhatik, a többire pedig csak akadémiai hallgatók.

Közgazdaság.
Vetések állása. A vetések állása és a mezőgazdasági állapot május hó 15-től május hó 28-ig bezárólag a földmivvelésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések alapján a következő volt: a változó időjárást néhány nap óta nagyon meleg nappalok váltották fel. A tavaszi vetések most, a kelő talajnedvesség után, jobban fognak gyarapodhatni, s a megsárgult vetések is szint nyerhetnek. Az ősi vetések szintén javultak, némely helyen azonban ködös és esős idő volt, mi alatt a veté-

sek alighanem szenvedtek. A buzában szórva-nyosan a rozsa terjed, a rozsa a ködös idő által minőségileg szenvedett. A buza általában középszerűen áll, a rozsa gyenge középszerűen. Az ősi repce többnyire igen gyenge. A tavaszi buza és rozsa jól állanak, ellenben az árpa és zab nagyobbára csak középszerű. A bekövetkezett jó időben végre az elkésett vetési munkával is elkészülhetnek. A kapás növények és hüvelyesek többnyire kielégítően állanak, a dohány jól fejlődik. A repében a fergek tetemes kárt okoznak. A természetes és mesterséges kaszálók most már jobban gyarapodnak; a szőlők többnyire rosszul állanak, csak elvétve láthatni szépen fejlődő szőlőket. Gyümölcses átlag gyenge középszerűen áll.

Kézhányai sertesüzlet
A serteskereskedelmi csarnok jelentése.
Május 30.

a) Hizott sertes árak: I. Magyar első rendű: 1 Öreg nehéz (párunkint 300—400 kilgron felüli sulyban) 45.—46.— 2 Öreg közép (párunkint 300—400 kilgron sulyban) 45.—45.50 3 Fialat nehéz (párunkint 320 kilgron felüli sulyban) 47.—47.50 — 4 Fialat közép (párunkint 251—320 kilgr, sulyban) 46.50—47.— 5 Fialat könnyű (párunkint 250 kilgrig terjedő sulyban) 47.50 48.— 6. Nehéz (párunkint 280 kilgron felüli sulyban) 45.50—46.— 7. Közép (párunkint 220—280 kilgr, sulyban) 46.—47.— 8. Könnyű (párunkint 220 kilgrig terjedő sulyban) 47.50—48.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (párunkint 260 kilgron felüli sulyban) 46.50—47.— 10. Közép (párunkint 220—260 kilgr, sulyban) 46.50—47.— 11. Könnyű (párunkint 220 kilgrig terjedő sulyban) 46.—47.— Sertes létszám: május 30 napján volt készlet 152,733 darab. A hizott sertes-üzletirányzata: változatlan. — Hizlatlan való sertes 15.— 17.—, malacz (4—11 hónapos korban, felhajtaltot 5830 drb.

Budapesti gabonátözsde. Május 31-én. Buza máj—jun. 8.60 pénz 8.62 áru, őszre 8.15 pénz, 8.17 áru. — Tengeri 1892 máj—jun. 5.50 pénz, 5.02 áru. Zab tavaszra 5.46 pénz, 5.10 áru, őszre 5.54 pénz, 5.56 áru. — Káposztarepce aug.—szept. 12.— pénz, 12.10 áru.

x **Selyem-grenadineket** fekete és egyéb színekben meterenként 95 krtól 9 ft. 25 krig (18 különféle fajtában) szállít, megrendelt egyes öltönyökre vagy egyes végekben is postapost- és vámtmentesen **Honneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben Minták postafordultalval küldetnek. Svájcba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 7.

Debreczeni ingatlanok forgalma.
Május 14-től május 21-ig.

Faragó Ferenc veszi Kádár István és neje Buzás Juliánna ondódi föld 900 frtért Németi János és neje Bodnár Eszter veszik Németi József és társai liba-utcai 2502. sz. házat ondódi földvel 1130 frtért. Strausz János veszi Bagosi József és neje Nagy Erzsébet szőlőjét 750 frtért. Köblös Mihály és neje Boldog Mária veszik özv. Köblös Mihályné és társai hatvan-utcai szőlőjét 150 frtért.

Kertész Imre veszi Kertész Mária Jeni Mihályné hajó-utcai 1157. sz. háza 6t illető részét 750 frtért.

Szabó István és neje Szabó Juliánna veszik Beke Mihályt egy is mint gyám nagy hatvan-utcai 1533. sz. házat 11000 frtért.

Stark Marton veszi Róth Róbert kis-város-utcai 2117. sz. házat 10,500 frtért.

Balogh Bálint és neje Kis Róza veszik Móré György és neje Farkas Zsuzsanna esemete-utcai 1220. sz. házat 1900. frtért.

A debreczeni zenede veszi kiskoru Kainrath Mariska nagy-esapó-utcai 358. sz. házat 21,000 frtért.

Kovács András és Kovács Sára veszik Tar Máté és neje Györfi Erzsébet veres-utcai 453. sz. házat ondódi földvel 3400 frtért.

Pávai József és neje Gyöngyösi Mária veszik Nagy Sándor és neje Rádi Mária homokkerti szőlője egy részét 175 frtért.

Bundi Mihály, egy is mint gyám, veszi Gere János és neje Szentpéteri Zsuzsanna csapó-kerti szőlőjét 400 frtért.

Csurka János és társai veszik Szücs János, egy is mint gyám, és társai köteles utcai 2799. sz. házat 525 frtért.

Mák Lőrincz és neje Molnár Zsuzsanna veszik Csóka Sámuelné Szöllösy Róza homokkerti szőlője egy részét 486 frt 20 krt.

Rozenzweig Rozália Amstein Danielné veszi Nagy Gábor és neje Bór Mária esemete-utcai 1221. sz. házat 3200 frtért.

Apróságok.
A f e s t ő i s k o l á b ó l .

Pamaes: Egy észkarsarki tájképet festetem most, de olyan természetesen, hogy mikor rá akasztottam a hőmérőt, rögtön — 20 fok-ra szállott le.

Pemzli: Az még semmi pajtás. En meg X. gróf arczképét festetem meg olyan életlűen, hogy hetenkint kétszer meg kell az arczát borotvalni.

A g y e r m e k s z o b á b ó l .
Gyuri: Az én nénémnek szebb haja, van mint a tiednek.

Kari: Igen ám, de az én nénémnek két haja van.

VASUTI MENETREND.

1892. május hó 1-től.

Debreczenből indul:

Budapest-Nagy-Várud felé	reggel 8 ó. 40 p.
	déli 12 ó. 52 p.
	este 10 ó. 31 p.
Csak Nagyvárad felé	délután 2 ó. 40 p.
Szatmár felé	délután 3 ó. 24 p.
	este 7 ó. 45 p.
	éjjel 3 ó. 09 p.
Miskolcz felé	délután 8 ó. 45 p.
	délután 3 ó. 35 p.
	este 7 ó. 35 p.
B.-Szt.-Mihály felé	máv-ról reggel 5 ó. 48 p.
	vásártérről 6 ó. 04 p.
	máv-ról délután 3 ó. 19 p.
	vásártérről 3 ó. 38 p.
Füzes-Abony felé	máv-ról reggel 4 ó. 15 p.
	vásártérről 4 ó. 32 p.
Ohat-Köcsig	máv-ról délután 5 ó. 10 p.
	vásártérről 5 ó. 24 p.

Debreczenbe érkezik:

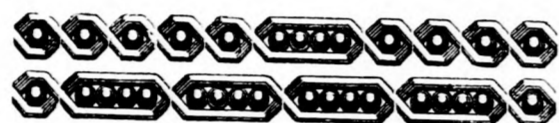
Debreczenbe N.-Várud-P.-Ladány felől	reggel 2 ó. 44 p.
Budapest felől	délután 3 ó. 09 p.
	gyorsvonat este 7 ó. 09 p.
Csak Nagyvárad felől	reggel 7 ó. 42 p.
Szatmár felől	reggel 8 ó. — p.
	délután 12 ó. 29 p.
	este 10 ó. 16 p.
Miskolcz felől	reggel 8 ó. 07 p.
	déli 12 ó. 36 p.
	este 7 ó. 20 p.
Büd-Szent-Mihály felől	vásártérről reggel 8 ó. 03 p.
	máv-ra 8 ó. 17 p.
	vásártérről délután 5 ó. 46 p.
	máv-ra este 6 ó. 05 p.
Füzes-Abony felől	vásártérről délután 5 ó. 23 p.
	máv-ra 5 ó. 37 p.
Polgár-Ohat-Köcsig	vásártérről reggel 8 ó. 12 p.
	máv-ra 8 ó. 27 p.

Budapestről - Debreczenbe indul:

Személy-vonat reggel	8 óra 25 pkor.
Gyors-vonat délután	2 óra 10 pkor.
Személy-vonat este	7 órakor.

(Egységes vasuti- zóna — idő szerint.)

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
 Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
 Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
 (Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

Lakás berendezésekhez
 szőnyeg, butorszövet,
FÜGGÖNY,
 viaszos vászon
 Parkett,
 linooleum (parafaszőnyeg),
 nagy
választékban
 tetemesen

leszállított áron
Kunz József és Társa
 czégnél DEBRECZENBEN, kistemplombazár.
 (127.) 49.—

Férfi chifon ingek
 a hírneves Schroll-féle chifonból
 1 frt 90 kr, 2 frt 20 kr, 2 frt 60 kr,
GALLÉROK,
kézeltők,
NYAKKENDŐK,
 harisnyák, keztyük.
Napernyők.
esernyők.

Kész mosó gyermek ruhácskák,
Brassói posztók,
TRICOT
 Peruvien és Doskin.

SZABÓ LAJOS FIAI
 CZÉGNÉL. 60.—
 (8.)

KARDOS LÁSZLÓ
 Czegléd-utca.
 Kaphatók a legjobb SCHROLL-gyártmányu

Chifon férfi-ingek
 darabja frt 1.50, 2.00, 2.30, 2.60,
hajtásos és himzett
 elejével szintén nagyválasztékban.

A szabás és munka a legkényesebb igényeknek is megfelel.

A legjobb
férfi-harisnyák

duczeje 4 frt 80 krtól 12 frtig.
Női- és gyermek-harisnyák
 szintén csak a legkitűnőbb minőségben és színben tartatnak.
 (178.) 8.

JENNY GYULA
 esődtömögéhez
 leltározott
ELZÁLOGOSÍTOTT
 árukat is megvettem
 s ugy ezen, mint a többi még
 raktáron lévő árukat
mainaptól kezdve
 olcsó árakon adom el
 a piac- és csapó-utca sarkán lévő
 üzlethelyiségben.
VÁMOS KÁROLY
 (246.) 1-3.

Máriaczei Gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, blűzö lehelet, felhujás, savanyu felbűffögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkákiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székűlés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejájánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortűrhetőségtől ételekkel és italokkal, glizták, májbajok és hámoroidoknál.

Emeltett bajoknál a **Máriaczei gyomorcsépek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi forráktár:

Török Jozsef gyogyszertára
 Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságot bizonyítom.”
 A **Máriaczei gyomorcsépek** valódián kaphatók.

Debreczenben: Mihailovits István, Dr. Rotschnek Emil, Tamássy Béla, Tóth Béla és Balázs Ödön; — Ér-mihályfalván: Mátray István; Diószegen: Vaday I. Hadházon: Farkas Ödön, Hosszu-Pályiban: Sárossy Imre, Kabán: Horváth Kálmán gyógyszerész 43-25.

WALLA JÓZSEF
 czeimentáru-gyára, építési anyagok raktára
 Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

Vállalkozik:
 GRANITTERAZZO,
 BETONIROZÁSOK,
 CSATORNÁZÁSOK,
 SZÖKÖKTUTAK,
 CEMENT-LAPOK és
 MOZAIKLAPOKKAL
 KÖVÉZÉSEK
 elkészítésére stb.

Raktárt tart:
 KERAMIT-LAPOK
 KELHEIMI-LAPOK
 METTLACHEI-LAPOK,
 TERRACOTTA-ÁRUK,
 KÖFEDÉLPÉP,
 TŰZÁLLÓ TEGLAK,
 HEMENY-RAKVÁ-
 NYOKBÓL stb.

Gyári raktára a gartenau Portlandi czeiment és vízhatlan méz-gyárak.
KÖVÉZÉSEK
 Gyári raktára a gartenau Portlandi czeiment és vízhatlan méz-gyárak.

(185.) 6-6.

Női-ruhaszövetek, gyapju voileok,
mosó voileok batist, zephir, atlas-satin,
vásznak, kész fehérneműek,
szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők
SZABÓ LAJOS FIAI
 czégnél.

(171) **Leszállított árú az egész idény alatt.** 33—